

Pamätný deň obetí holokaustu a rasového násilia

9.9.2026 - | Mesto Senica

V priestoroch Múzea Senica sa v stredu 9. septembra 2026 uskutočnilo podujatie Nezabudnutí susedia pri príležitosti Dňa obetí holokaustu a rasového násilia. V Senici je spomienkou na židovských spoluobčanov a ich tragické osudy počas druhej svetovej vojny.

„Dnes stojíme na mieste, kde si každoročne pripomínáme Pamätný deň obetí holokaustu a rasového násilia. Deň, ktorý nám pripomína, že tragédia holokaustu nebola len vzdialeným dejinným otrasom. Dotkla sa aj nášho mesta, nášho okolia, našich ulíc, našich rodín a našich susedov,“ uviedol vo svojom príhovore primátor Senice Martin Džáčovský.

Pamätný deň obetí holokaustu a rasového násilia má historické korene v minulosti. Práve 9. septembra 1941 bolo na Slovensku prijaté tzv. Nariadenie o právnom postavení Židov, známe ako Židovský kódex. Tento dokument postupne oberal príslušníkov židovského národa o ľudskú dôstojnosť, občianske práva, majetok a napokon aj o to najcennejšie – o život. Neobišiel ani Židov zo Senice, ktorí nesmeli navštevovať kúpalisko ani park a na jarmokoch museli mať stánky osobitne označené. Arizácia židovských obchodov sa v Senici začala 6. septembra 1940. Miestni obyvatelia boli vystavení nehumánnym domovým prehliadkam, pri ktorých im zhabali zásoby potravín aj osobný majetok.

Kým pri medzivojnovom sčítaní ľudu sa k židovskej národnosti v Senici prihlásilo 297 z celkového počtu 3 665 obyvateľov, po 7. októbri 1944 a deportáciách posledných rodín do tábora v Seredi nezostal v meste takmer nik. Po oslobodení sa vrátila približne stovka ľudí, z ktorých len polovicu tvorili pôvodní Seničania. V roku 1949 sa väčšina z nich rozhodla odísť do Izraela. Pôvodná komunita, ktorá pred vojnou tvorila tretinu obyvateľov mesta, sa už nikdy neobnovila.

„Holokaust nie je len židovská tragédia. Je to tragédia nás všetkých. Pripomienka toho, kam až môže zísť nenávisť, a varovanie, ktoré dnes potrebujeme možno viac než kedykoľvek predtým. Musíme byť citliví na každý prejav nenávisti, na každý pokus rozdeliť spoločnosť a na každý hlas, ktorý spochybňuje ľudskosť iných,“ zdôraznil ďalej primátor.

Čestnú stráž na na pietnom akte držali senickí skauti. Podujatia sa zúčastnili aj žiaci Základnej školy Viliama Paulínyho-Tótha a široká verejnosť. Prítomným sa prihovorel aj podpredseda Trnavského samosprávneho kraja Patrik Voltmann a prostredníctvom dopredu nahraných videí sociológ a preživší holokaustu Fedor Gál, tiež pamätníci doby Eva Mosnáková a historik Ivan Kamenec. Aj v ich príhovoroch zarezonovala potreba uchovávať historickú pamäť, aby sa podobné tragédie už nikdy neopakovali.

O obetiach holokaustu zo Senice porozprávala vo videodokrútku aj Ľubica Krištofová z Klubu priateľov histórie. Hlavný slovenský rabín Michail Borisovič Kapustin predniesol tradičnú modlitbu za zosnulých v aramejskom jazyku.

Podujatie pripravil kurátor Tomáš Motus z Múzea Senica. Na jeho záver zástupcovia mesta spolu s podpredsedom TTSK čítali zoznam sedemdesiatich senických obetí holokaustu, pre ktorých koniec vojny neznamenal návrat domov ani vysnívanú slobodu.

Toto sú mená našich nezabudnutých susedov:

Feldbauer Ruth

Feldbauerová Frída, rod. Reichsfeldová

Fleischerová Ilona, vyd. Schlesingerová

Fuchs Alexander

Goldmann Mordechaj

Goraber Bernáth

Goraber Jana, rod. Reichsfeldová

Grábová Róza

Kohnová Alica

Tauber David

Brinzl Béla

Feldbauer Ármin

Fleischer Alfréd

Fleischer David

Grün Ignác

Grünfeldová Gizela

Grünwald Zoltán

Haberfeldová Terézia

Kessler Otto

Kesslerová Gizela

Fischer Jizhak Eisig

Fischer Jozef

Fischerová Jozefína, rod. Steinerová

Gomboschová Alica

Grábová Irma

Grünwaldová Gitl

Hahnová Riwka

Kaufmann Alexander

Reichsfeld Ily

Taub Henrich

Feldbauer Móric

Fischer Ester

Fischhof Dori

Goldmann Móric

Grünfeld Akiwa

Grünfeldová Chajle

Grünwaldová Joli, rod. Löbblová

Klein Simon Mayer

Klingerová Róza

Taglicht Filip

Birnbaumová Hermína

Brinzl Šándor

Feldbauer Michal

Feldbauerová Arana, rod. Richterová

Fleischerová Frída

Grünfeld Max

Grünwald Eduard

Grünwaldová Selma, rod. Sonnenscheinová

Hahnová Anna rod. Meislová

Šimonovič David

Birnbaumová Regína

Deutelbaum Ártur

Deutelbaumová Herta, rod. Friedländer

Fischerová Margita, rod. Lippmanová

Fischhofová Manezi, rod. Brinzlová

Fuchs Erna, rod. Delikátová

Gerber Finna

Gerber Miei

Grünfeld Fritz

Klingerová Breine

Brinzl Imrich

Feldbauerová Jana

Gerber Júlia, vyd. Redlichová

Grábová Olga

Grünwald Alexander

Grünwald Samuel

Grünwaldová Eva

Hahn Jakub

Kleinová Jajtl

Spitzer Alexander

<https://senica.sk/clanok/pamaetny-den-obeti-holokaustu-a-rasoveho-nasilia>